

EIK GRUNNURIN

Endamálsorðing Eik Grunnurin

Endamál grunsins er sambært viðtøkunum §4:

a)

At reka virksemi í sjálvsognarstovininum Føroya Sparikassa víðari í Eik Banka P/F, soleiðis at hetta altíð verður ein kappingarførur og tryggur peningastovnur og

b)

At reka annað figgjjarligt virksemi gjøgnum íløgur í partabrøv, aðrar kapitalpartar og umbýtilig virðisbrøv í vinnurekandi virkjum av øllum sløgum.

Nevndin í Eik Grunninum ynskti í 2007 at broyta viðtøkurnar so orðingin í §4 b var soljóðandi:

At reka annað figgjjarligt virksemi gjøgnum íløgur í partabrøv, aðrar kapitalpartar, umbýtilig virðisbrøv í vinnurekandi virkjum av øllum sløgum, **veðbrøv, fastognir og onnur íløguaktiv umframt at gera aðrar figgjjarligar avtalur.**

Ein vinnurekandi grunnur kann ikki uttan víðari broyta endamálsorðing. Grunnaeftirlitið, sum tá lá hjá Erhvervs- og Selskabsstyrelsen skal fyrst meta um tað er neyðugt. Síðani skal broytingin góðkennast í danska løgmlaráðnum.

Síðan 1. Januar 2008 hevur grunnaeftirlitið verið á føroyskum hondum. Intil 31. Januar 2007 var eftirlitið hjá Erhvervs- og Selskabsstyrelsen við Skráseting Føroya sum millumliði.

Tíðarlinja

9. december 2006

Heimiðla lán til Thor **40 mió**

4. Juli 2007

Heimiðla lán á **27 mió** til Vagn Andersen (Sydporten)
Heimiðla trygd til BRFKredit á **97 mió** fyri Sydporten

26. mai 2008

Heimiðla lán **100 mió EURO**
Tveir íslendarar sum ynskja at keypa partabrøv í Kaupthing

20. juni 2008

Heimiðla lán **25 mió** krónur til P/F Notio

August 2008

Avgera at loka spurningin um at broyta viðtøkurnar

3. september 2008

Heimiðla lán **10 mió EURO** FDI Invest fyrr nevnt ebh zeitmarkt GmbH

18. november 2008

Keyp av láni frá Eik Banka **30 mió** Kista og **25 mió** Exista

August 2009

Tað verður staðfest alment, at støðan var so serlig, tá Eik Grunnurnin keypti 8,44 % av partabrøvunum í Spron í oktober 2008, at Grunnurin átti at spurgt Skrásetingina áðrenn.
Kristin Balle deildarleiðari í Skráseting Føroya sigur við Berlingske Finans, at tað er átaluver, men at Skrásetingin ikki ger nakað við tað, um tað ikki hendir aftur.

EIN KLOKKA ÁTTI AT RINGT Í 2007

Skráseting Føroya átti at hugt nærri at Eik Grunninum í tí løtu, at tey finga eitt skriv um, at nevndin ynskti at broyta viðtøkurnar hjá Eik Grunninum, heldur Bill Justinussen

Marjun Dalsgaard

Í Sosialinum mánadagin 5. mai sigur Jørn Astrup Hansen, at um eftirlitið við Eik Grunninum var røkt til fulnar, hevði borið til at sæð, hvussu Eik Bankin hevði tað, langt áðrenn bankin fór av knóranum.

Breið semja tykist somuleiðis at vera millum flokkarnar á tingi um, at leikluturin hjá førosyka grunnaeftirlit-inum eiga at verða kannað. Sostatt siga umboð fyri flokkarnar við Sosialin mánadagin 5. mai, at teir halda, at grunnaeftirlitið skal kannast.

Bill Justinussen løgtingslimur fyri Miðflokkin heldur, at Skráseting Føroya átti at hugt nærri at Eik Grunninum í tí løtu, at teir ynsktu at broyta endamálsorðingina hjá Grunninum.

Vildi broyta viðtøkur
Í november 2007 skrivaði nevndin í Eik Grunnurnin til Skráseting Føroya, at hon hevði broytt viðtøkurnar hjá Grunninum soleiðis at orðingin í § 4 b:

”At reka annað figgjjarligt virksemi gjøgnum íløgur í partabrøv, aðrar kapitalpartar og umbýtilig virðisbrøv í vinnurekandi virkjum av øllum sløgum.”

Bleiv til:

”At reka annað figgjjarligt virksemi gjøgnum íløgur í partabrøv, aðrar kapitalpartar, umbýtilig virðisbrøv í vinnurekandi virkjum av øllum slagi, veðbrøv, fastognir og onnur íløguaktiv

umframt at gera aðrar figgjjarligar avtalur.”

Orsøkin til at nevndin vili broyta endamálsorðingina var, at Grunnurnin ætlaði at veita trygd fyri einum láni á 97 milliónir krónur hjá BRFKredit stendur í fundarfrágreiðing frá 6. September 2007.

Spurdu um heimild
Sambært fundarfrágreiðing hjá nevndini í Eik Grunninum hevur BRFKreditt í hesum sambandi spurt um Eik Grunnurin hevur heimild til at veita trygd fyri láninum. Tískil ger nevndin av at broyta endamálsorðingina, og í tí sambandinum taka teir endamálsorðingina hjá Ebh Fonden, sum teir hava tætt samstarv við, og gera hana til sína. Ebh Fonden var ein vinnurekandi grunnur, sum átti Ebh bankan, sum fór av knóranum í 2009. Bæði Ebh Bankin og Ebh Fonden eru síðan granskað, og endurgjaldskrav er reist ímóti teimum. Eik Grunnurin keypti tyska felagið, ebh zeitmarkt GmbH, saman við Ebh Fonden og hevur heimiðlað eitt lán til hetta sama felagið á 10 mió EURO í september 2008 (sí tíðarlinjuna).

Biður nevndina útgreina ynskið
Tað er ikki bara sum at siga tað at broyta endamálsorðingina fyri ein vinnurekandi grunn.

Grunnurnin skal biðja um loyvi frá grunnaeftir-

litinum, sum í 2007 var Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Síðani skal broytingin góðkennast í danska løgmlaráðnum.

26. november 2007 sendir Skráseting Føroya svarið frá Erhvervs- og Selskabsstyrelsen víðari til nevndina í Eik Grunninu. Her stendur:

1) At broytingin ”veðbrøv, fastognir og onnur íløguaktiv umframt at gera aðrar figgjjarligar avtalur.” sum nevndin vil hava í endamálsorðingina ikki broyttir innihaldið í heimildunum hjá Grunninum og tiskil er óneyðug.

2) At nevndin skal greiða frá, hví hon ynskir at broyta endamálsorðingina, tí tað ikki er loyvt, uttan at so, at endamálsorðingin er vorðin ógjørligt at arbeiða við.

Fulltrúðin skrivur í hesum sambandi:

”I den forbindelse vil jeg henlede opmærksomheden på, at fondens formål ikke kan ændres – dette omfatter også tilføjelser til formålet – medmindre det er åbenbart, at det gældende formål er blevet uhensigtsmæssigt eller vanskeligt kan efterleves.”

Danska grunnaeftirlitið spyr sostatt, hvat broytingin skal brúkast til, men hetta svarar nevndin ongantíð uppá, tí hon velur ikki at fara víðari við málinum at broyta viðtøkurnar. Ístaðin tulkar nevndin svarið frá Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, at broytingin er óneyðug, soleiðis, at at Grunnurin kann veita trygd

fyri láninum og somuleiðis geva tilsogn um at veita lán.

Loka málið
Skráseting Føroya, sum er millumlið millum Eik Grunnin og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen biður somuleiðis nevndina í Eik Grunninum siga frá, um hon velur at fara víðari við málinum. Í fundarfrágreiðing frá nevndini í Eik Grunninum frá 28. august 2008 stendur, at nevndin velur at loka málið og tulkar svarið hjá Erhvervs- og Selskabsstyrelsen sum, at hon hevur heimild til ætlaðu dispositionirnar.

Eftirfylgjandi samtykkir nevndin sum kunnugt útlán fyri umleið 900 milliónir krónur.

Har ímillum er eitt lán á 750 milliónir krónur til tveir íslendarar, sum ynskja at keypa partabrøv í íslenska bankanum Kaupthing og keyp av láni stórt 25 milliónir krónur til Kista og 25 milliónir krónur til Exista – tvey feløg, sum høvdu sum endamál at eiga partabrøv í Kaupthing Banka, sum longu tá hetta lánið varð keypt, var farin av knóranum.

Orsøkin til at nevndin í Eik Grunninum vil broyta viðtøkurnar, er at hon ynskir at veita trygd fyri verkætlanina Sydporten á 97 mió. Kr.

Í hesum sambandi hevur nevndin longu í juli 2007samtykt at veita Vagn Andersen verkætlanarleiðara eitt lán upp á 27